

1982/83:25

Fredagen den 12 november

Kl. 09.00

Förhandlingarna leddes av andre vice talmannen.

1 § Anmälan om kompletteringsval till utskott

Anf. 1 ANDRE VICE TALMANNEN:

Socialdemokratiska riksdagsgruppen har som suppleant i konstitutionsutskottet efter Lars-Ingvar Sörenson anmält Ove Karlsson och som suppleant i utbildningsutskottet efter Ing-Marie Hansson anmält Lars-Ingvar Sörenson.

Andre vice talmannen förklarade valda till

suppleant i konstitutionsutskottet

Ove Karlsson (s)

suppleant i utbildningsutskottet

Lars-Ingvar Sörenson (s)

2 § Utökning av antalet suppleanter i skatteutskottet

Anf. 2 ANDRE VICE TALMANNEN:

Enligt till kammaren inkommet protokollsutdrag har valberedningen föreslagit att antalet suppleanter i skatteutskottet, som f. n. är 16, skall utökas till 17.

Jag hemställer att antalet suppleanter i skatteutskottet bestäms till 17.

Denna hemställan bifölls.

Fredagen den
12 november 1982

---

*Meddelande om
fyllnadsväl*

3 § Meddelande om fyllnadsväl

Anf. 3 ANDRE VICE TALMANNEN:

Jag får meddela att fyllnadsväl till skatteutskottet kommer att ske vid kammarens sammanträde måndagen den 15 november.

4 § Upplästes följande inkomna skrivelser:

Till riksdagen

Härmed får jag anhålla om ledighet från riksdagsarbetet under tiden den 17 november fram till julupphållet 1982 på grund av FN-uppdrag.

Stockholm den 11 november 1982

Bertil Lidgard

Till riksdagen

Undertecknad anhåller om att erhålla tjänstledighet från uppdraget som riksdagsledamot under tiden den 21 november–den 20 december för att fullgöra uppdraget att vara FN-delegat.

Stockholm den 10 november 1982

Bo Södersten

Kammaren biföll dessa framställningar.

Andre vice talmannen anmälde att följande ersättare skulle tjänstgöra i stället för resp. ledamöter, nämligen

Axel Wennerholm (m) för Bertil Lidgard och

Bo Krogvig (s) för Bo Södersten.

5 § Föredrogs och hänvisades

Propositionerna

1982/83:25 bil. 1 till försvarsutskottet

bil. 2 till socialutskottet

bil. 3 till trafikutskottet

bil. 4 till skatteutskottet

bil. 5 punkterna 1–5 till kulturutskottet

punkt 6 till konstitutionsutskottet

punkt 7 till utbildningsutskottet

punkterna 8 och 9 till socialförsäkringsutskottet

bil. 6 till arbetsmarknadsutskottet

bil. 7 punkterna 1, 2 och 4–11 till näringsutskottet

punkt 3 till arbetsmarknadsutskottet

bil. 8 till kulturutskottet

1982/83:38 till lagutskottet

1982/83:53 första dels-satsen till skatteutskottet

andra dels-satsen till finansutskottet

1982/83:54 till lagutskottet

1982/83:56 till finansutskottet
1982/83:58 till skatteutskottet

Nr 25

Fredagen den
12 november 1982

---

*Meddelande om
interpellation*

6 § Anmäldes och bordlades

Proposition

1982/83:64 Ändring i sekretesslagen (1980:100)

7 § Anmäldes och bordlades

Konstitutionsutskottets betänkande

1982/83:6 Skatteutjämning i Stockholms läns landsting (prop. 1982/83:4)

Socialutskottets betänkanden

1982/83:1 Vissa biverkningar av tandlagningsmaterial, m. m.

1982/83:2 Arbetsmiljörisker till följd av djurhållning

1982/83:3 Integration av data- och bioteknik

1982/83:4 Utredning av vissa semesterfrågor

Utbildningsutskottets betänkande

1982/83:1 Yrkesinriktad utbildning i gymnasieskolan i vissa kommuner
(prop. 1982/83:12)

8 § Meddelande om interpellation

Meddelades att följande interpellation framställdes

den 11 november

1982/83:30 av *Pär Granstedt* (c) till utrikes- och handelsministern om åtgärder mot användning av svensk utrustning m. m. vid kärnvapentillverkning:

Nedrustning och fred är vår kanske allra största framtidsfråga. Att bidra till en sådan utveckling är ett övergripande mål för den svenska utrikespolitiken. Sedan en lång tid tillbaka har Sverige också intagit en framskjuten plats i det internationella arbetet för fred. Vår strävan att motverka förtryck och orättvisor i världen är ett viktigt led i detta arbete. Insatserna för att främja nedrustning är ett annat.

De svenska insatserna på nedrustningsområdet bygger i hög grad på de möjligheter vår neutrala ställning ger oss att komma med konstruktiva förslag till nedrustningsåtgärder och på en aktiv opinionsbildning. På olika sätt försöker vi sätta press på supermakterna att vidta konkreta nedrustningsåtgärder. Vi har också för egen del avsvurit oss alla planer på att skaffa egna kärnvapen.

Utöver denna förslagsställande och opinionsbildande roll är det dock dess värre inte så mycket konkret som Sverige kan göra för att främja en

Fredagen den
12 november 1982

*Meddelande om
interpellation*

internationell nedrustning, i synnerhet på kärnvapenområdet. Det ligger i sakens natur att det är kärnvapenmakterna som där har initiativet. Det borde dock vara självklart att vi gör allt för att inte svenskt material, svensk utrustning eller svensk teknik under några omständigheter skall kunna komma till utnyttjande i kärnvapenrustningarna. Sverige är ju som kärnkraftsnation delaktig i den teknologiska utveckling i vilken kärnvapnen är en del.

En sådan konkret åtgärd är att skapa garantier för att inte svenskt högaktivt kärnkraftsavfall under några omständigheter kan komma till användning för framställning av vapenplutonium. Det enda sättet att skapa sådana garantier är att förhindra upparbetning av svenskt kärnkraftsavfall och förbjuda export av sådant material från Sverige. Energiministern har sagt att några nya upparbetningsavtal inte skall ingås. Däremot synes avsikten vara att nu gällande avtal skall fortsätta att löpa. Det innebär således att svenskt kärnkraftsavfall också i fortsättningen skall exporteras och upparbetas. Därmed är också risken för missbruk ett faktum. Mycket tyder dock på att det borde finnas förutsättningar att omförhandla de avtal som finns på det här området. Den starka opinionen i Frankrike mot att man där skall uppabeta utländskt kärnkraftsavfall bör kunna utgöra utgångspunkt för sådana förhandlingar. Därför bör det finnas förutsättningar att redan nu stoppa exporten av svenskt kärnkraftsavfall och säga nej till upparbetning. Centerpartiet motionerade i våras om ett nej till upparbetning av kärnkraftsavfall. Detta avslogs av riksdagsmajoriteten. Det finns anledning för de partier som då gick emot centerkraven att ompröva sitt ställningstagande.

En annan väg på vilket svenskt material skulle kunna komma att användas i kärnvapenframställning är via en svensk uranbrytning. Sverige har betydande uranresurser. Skulle vi börja bryta detta uran och svenskt uran komma ut på världsmarknaden föreligger också här en risk för missbruk. Energiministern har uttalat att en export av svenskt uran inte skall ske och att en uranbrytning för svenska behov inte är aktuell. Trots detta har det socialdemokratiska partiet hittills inte velat ställa upp på ett förbud mot svensk uranbrytning. Ett centerkrav med den innebörden avslogs av riksdagen i våras. Det borde vara uppenbart att ett förbud mot uranbrytning i Sverige är den enda säkra garantin för att inte svenskt uran i en framtid kan komma att användas också för kärnvapenproduktion. Utan ett förbud finns möjligheten till en svensk uranbrytning alltid öppen. Om uranbrytning påbörjas i Sverige måste vi också vara medvetna om riskerna att vi, kanske efter internationella påtryckningar, drivs att också exportera uran i en framtida bristsituation.

Ett tredje samband mellan svenska resurser och risken för kärnvapenspridning är den svenska kärnkraftsindustrin och dess tekniska och materiella resurser. Det går inte att förbise risken att export av svensk kärnkraftsutrustning och svensk kärnkraftsteknologi i en given situation skulle kunna medverka i ett annat lands kärnvapenprogram. Sambandet mellan civil kärnkraftsteknologi och kärnvapenteknik är tillräckligt starkt för att risken skall vara ett faktum. Mot den bakgrunden vore det naturligt att i

Sverige införa ett förbud mot export av kärnkraftsteknologi och kärnkrafts-
utrustning.

Med hänvisning till vad jag här har anfört anhåller jag om kammarens
tillstånd att till utrikesministern få ställa följande frågor:

1. Delar utrikesministern uppfattningen att garantier måste skapas mot
att svenska råvaror, svensk utrustning eller svensk teknologi kan komma att
användas i kärnvapenutrustningen?

2. På vilket sätt är utrikesministern i så fall beredd att arbeta för att sådana
garantier skall kunna skapas?

9 § Meddelande om frågor

Meddelades att följande frågor framställdes

den 11 november

1982/83:92 av andre vice talmannen *Anders Dahlgren* (c) till jordbruksmi-
nistern om den framtida jordbrukspolitiken:

Vid upprepade tillfällen har socialdemokraterna klargjort att en ny
jordbruksutredning skall tillsättas. Några direktiv har ännu ej presente-
rats.

Den jordbrukspolitiska målsättning som nu gäller slår fast att all
brukningsvärd åkerjord skall odlas och att de som är sysselsatta inom
jordbruket, i alla delar av landet, skall tillförsäkras en ekonomisk och social
standard som är likvärdig med den jämförbara grupper uppnår samtidigt som
konsumenternas berättigade krav på säker tillgång till livsmedel av hög
kvalitet till rimliga priser tillgodoses.

Företrädare för LO gör gällande att jordbruket bedrivs som terapiverk-
samhet, att jordbrukets viktigaste uppgift är att framställa livsmedel till för
konsumenten låga priser, att jordbrukarna fortsättningsvis inte kan få samma
standardutveckling som en industriarbetare samt att Sverige måste hitta
andra vägar att klara av en avspärningssituation än att bedriva jordbruk av
beredskapsskäl.

Med anledning av vad jag här framfört vill jag till statsrådet och chefen för
jordbruksdepartementet ställa följande frågor:

1. Instämmer statsrådet i de uttalanden från en ledande LO-man som jag
här refererat?

2. Om inte – vill då statsrådet redogöra för på vilka avgörande punkter,
enligt regeringens mening, jordbrukspolitiken skall förändras i förhållande
till 1977 års jordbrukspolitiska beslut?

3. Anser statsrådet att, efter dessa förändringar, all åkerjord i Sverige
fortfarande kan odlas och att de som är sysselsatta inom jordbruket i alla
delar av landet fortfarande kan tillförsäkras en ekonomisk och social
standard som är likvärdig med den som jämförbara grupper uppnår?

Fredagen den
12 november 1982

*Meddelande om
frågor*

1982/83:93 av *Rune Ångström* (fp) till industriministern om verksamheten vid Scharins Söner AB i Skellefteå:

Genom aktiva insatser och en berömvärd uthållighet från ledning och personal vid det nedläggningshotade Scharins Söner AB i Skellefteå har man funnit en produktionslinje med tillverkning av porös board i kombination med vidareförädling som är värd att satsa på inför framtiden. Utvärderingen av den bedrivna verksamheten och analyser av en tänkt framtidssatsning pekar på en framtida sysselsättning för ca 70 anställda med lönsam produktion och tryggad avsättning på marknaden.

Är industriministern beredd att stödja projektet med tillverkning av porös board och vidareförädling vid Scharins Söner AB i Skellefteå?

1982/83:94 av *Rune Ångström* (fp) till industriministern om kartläggningen av nya malmfyndigheter i Stekenjokkområdet:

Den prospekterade malmen vid Stekenjokkgruvan som ingår i Bolidens uppgörelse med staten beräknas räcka endast till 1985. Förutsättningarna för att driva gruvan vidare beror helt på om man hinner kartlägga fortsättningen på den malmkropp där man nu arbetar. De provborrningar som gjorts inom det tilltänkta nya arbetsområdet visar på lovande fynd, och man är i det närmaste säker på att finna brytvärd malm för ytterligare något tiotal år. De anställda vid gruvan i Stekenjokk, ansvariga inom Vilhelmina kommun och hela ortsbefolkningen är oroade för att kartläggningen av nya fyndigheter inte skall hinna bli färdig till dess malmen tar slut inom den del som omfattas av det nu gällande avtalet.

Är industriministern beredd att påskynda prospekteringsarbetet i Stekenjokkområdet så att de 200 gruvarbetarna får fortsatt jobb efter 1985?

1982/83:95 av *Tore Nilsson* (m) till kommunikationsministern om postverkets service till allmänheten:

Hushållen inom vissa postutdelningsområden i Stockholm har i dagarna fått ett meddelande om en omfattande omorganisation av brevbäringen från den 1 november. Den innebär en betydande försämring beträffande postutdelningen till postverkets kunder, särskilt om man behöver svara eller avsända något samma dag som posten kommit. Hitintills har brevbäringen börjat vid 8-tiden och i allmänhet varit avslutad på förmiddagen. Nu meddelar posten att man måste betala en särskild avgift av 600 kr. per månad, om man vill få sina brev före kl. 09.00. Vill man ha posten mellan kl. 9 och 11, måste man betala 100 kr. per månad, annars riskerar man att få posten först efter kl. 14.00. Denna betydande försämring i postutdelningen under utpressningsliknande former kallas "nya serviceformer".

Vill statsrådet redogöra för motiven till att postverkets service till allmänheten nu ytterligare skall försämrats?

10 § Kammaren åtskildes kl. 09.04.

In fidem

Nr 25

Fredagen den
12 november 1982

BENGT TÖRNELL

/Solveig Gemert